

Kiadványok árak:  
 Éves ára 8 kor., féléves 4 kor.,  
 negyedéves 2 korona.  
 Egyes szám ára 16 fillér,  
 hirdetések mérsékelt árak szerint.  
 A lap megjelenik minden péntek  
 törtétkön.  
 Felelős szerkesztő:  
 BRANKOVICS GYÖRGY

# KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.  
 ha a lap szellemi részét illető  
 közlemények küldendők.  
 Kéziratok vissza nem adódnak.  
 Kiadóhivatal: István-utca 9.  
 ha a lap anyagi részét illető közle-  
 mények az előfizetési pénzek küldendők.  
 Kiadóhivatalos:  
 FUCHS ANTAL

PESTMEGYE SZABADELVŐ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

## Az óvónő kirohanása.

Ujpest 1903. május hó 28-án.

Józsa Dániel, állami elemi iskolai igazgató a „Népért” című cikkke, melyet lapunk f. évi 19-ik számában közöltünk, úgy látszik nagyon erősen rátalált ütni a szög fejére, mert az újpesti óvónők egyrésze fájdalmasan feljajdult s a feljajdulás után — félműveit emberek szokása szerint, — összeszidta az ég összes szentjeit, azaz bocsánat, csak mérges nedvet köpködött mindazokra, akik a községi ovoda kérdésével távolról avagy közelről, bármilyen össze-köttetésben állanak.

Ezt a mérgező nedvet összegyűjtötte egy különben finyás természetű óvónő s vezérezik alakjában feltálatla az „Ujpesti Közlöny” és az „Ellenzéki Ujság” tisztelt olvasóinak, akik ellehetnek már arra is készülvé, hogy legközelebb, különleges eseményeként, az ovodák kiségitő nőeseléjének a főmedvényeit fogják vezérezik alakjában élvezhetni s talán — *tisztelet a kivételeknek*, lesznek közöttük olyanok is, kik gyönyörűséget is fognak a nőeselédek és szárazdajkák vezérezikében találni, mert hát Ujpestnek vannak olyan társadalmi osztályai, melyeknek tagjai csak akkor boldogok, ha valakit az újságban meggyanúsítanak, meghuzrezolnak, megrágalmaznak s az utca sarával megdobálnak.

Sajnos ezikkirók is vannak, akiknek a tintatartójukba tinta helyett habares került s a kik a tollat kőműveskauálként használják.

No de nem ezekről szól az ének, hanem az óvónő kirohanásáról.

Hát nagyságos óvónő, mondja csak kérem, miért is rohant ön neki Józsa Dániel igazgató urnak, azzal a füzőjéből kihuzott halesonttal?

Attól tart talán, hogy jövőben nem végezheti oly kényelmesen óvónői kötelességeit, mint eddig? Avagy valamely érdekét veszélyezteti a Józsa Dániel cikkke? Hát bizony, nem tagadjuk, az arkádiai szép napoknak vége van. Jövőben nem leend a *nagyságos* óvónőknek (aki nem nagyságos, ne vegye magára) olyan kényelmes életük, mint a multban volt, mert Ujpest községe s ovoda bizottsága szigoruan meg fogja követelni, hogy a törvény s a miniszteri rendeletben előírt kötelességeiknek eleget tegyenek.

A törvény s a miniszteri rendelet pedig azt mondja hogy a kisedóvodák a község viszonyához képest, kora reggeltől késő estig, tehát Ujpesten reggel 6 órától este 6 óráig nyitva tartandók.

Ezalól a kötelességteljesítés alól, nem fogja a nagyságos óvónőket sem a ezikkiró óvónőt, sem kartársnőit semmiféle, se tekintetes se méltósága protekció jövőben felmenteni, mert — Ujpest munkásnépének az érdeke úgy követeli.

A nagyságos óvónők veszélyeztetett érdekéről is írhatnánk egy „megrovási kalandot”, de erről egyelőre hallgatunk. A tüzelésnél fő a mérséklet s a puska-por kimélése. Annyit azonban barátságosan megsughatunk a ezikkiró óvónő-

nek, hogy mások helyes irásának a kritizálása helyett, jobb lesz a gyermekeket tényleg — *óvni*; és hogy Józsa Dániel jellemének és fedhetetlenségének a megítélésére — Ujpest közönségével szemben, a mely Józsa Dániel törekvését ismeri és méltányolja — ezikkiró óvónő annál kevésbbé illetékes, mert úgy látszik még azt sem tudja hogy:

1. Az óvoda bizottság pályázat hirtetésre törvényes joggal bír, hogy a bizottság a község terhére, ígéretek nem tehet. Am tudnia kellene azt is, hogy akinek nem tetszik a gyermekotthon, az egyszerűen ne pályázzék. Van kilneselő úgy is bőven! S ha olyan biztosak a segédóvónők abban, hogy a község őket meg nem választás esetében fizetni tartozik, minek koptatják a bizottsági tagok küszöbét.

A nagyságos ezikkiró óvónő továbbá azt sem tudja hogy:

2. Az ovodatörvény a lakást egyáltalában nem határozza meg, hanem csak a fizetést, tehát az egy szobából álló természetbeni lakás jóvá nemhagyásáról szó sem lehet, hiszen a jóvá óvónőknek is csak egy szoba van jóváhagyva. Am tudnia kellene azt is, hogy a törvény szavai szerint: „A kisedóvás feladata a 3—6 éves gyermekeket, egyfelől *ápolás* és gondozás által a *szülők távollétében* érhető veszélyektől óvni, másfelől rendre és tisztaságra szoktatni, valamint ügyességük, értelmük és kedélyükhöz mért fejlesztés által őket testi, szellemi és erkölcsi fejlődésükben elősegíteni.

## TARCZA.

### Nász.

Szólt pedig Elemér eképpen:

— Bigyi, most már nincs okom többé a tartózkodásra; nincs miért magamba zárjam titkomat. Szivemről lehulltak a kapesok s az érzelem utat esínált magának, mint a gátat tört folyam. Ha már örök szenvedésre vagyok kárhozthatva: legalább át akarom még érezni e vallomás gyönyörét.

Bigyi sejtí miről van szó, szívet izgatottság lepi meg. Elemér folytatja:

— Maga az, Bigyi, kit álmaimban láttam. Találkozásunk első pillanata döntött sorsom felett. Nem törődtem azzal, hogy szeret-e viszont? Nem latolgattam a következményeket. Nem néztem semmit, — semmit, — csak szerettem kimondhatatlanul!

Bigyi alig tud magán erőt venni. Elemér szól tovább:

— Most mindent tud, Bigyi; szivem nyitott könyv gyanánt kitarva fekszik maga előtt. Olvassa el, mi benne írva van, vagy tőpje szét s eressze szélnek egyes leveleit.

Bigyiben fokozódik a szenvedély. A földet inogni érzi maga alatt. Ereiben izzó lava folyik vér helyett és heve szívet égeti. Teste remeg, egész lényé lázban van.

— Bigyi! — kiált fel elragadtatva Elemér és megragadja Bigyi kezét.

Ah, nem bírom tovább! tör ki Bigyi és Elemér keblére hajtja fejét.

— Szeretsz? kérdi pedve Elemér.

— Szeretlek, szeretlek, szólt fuldokolva Bigyi.

— Nagyon? kérdi tovább szerelemittasau Elemér.

— Nagyon, nagyon, susogja Bigyi.

— Boldog, igen boldog vagyok, Bigyi. Ne nézd bennem pusztán a rajongó ifjút, ki boldogságát sejtí csupán s kibén a vágyak chaosszá olvadnak egybe, melynek nevel adni képtelen. Én öntudattal bírok üdvöm nagyságáról s értékét meg tudom becsülni, mint a drága kő becsét, az ékszerész.

— Értelek, Elemér, értelek, köszönöm. Most tudom csak mi az élet. Most tudom csak mért kel fel a nap és mért nyugszik le. Most tudom, hogy mért dalol a madár, most tudom csak mért illatos az erdő...

— Oh, mily boldogság, szólt szenvedélylyel Elemér és magához vonja aráját.

— Hü hitvesed leszek egész életemen át, folytatá Bigyi gyönyörrel. Halával veszem, ha jó vagy hozzám s szó nélkül töröm haragodat. Ha távol leszel: könyeimbe temetem sovárgásomat s ha visszatérsz: mosolylyal fogadlak, hogy ne lásd a könyvek nyomait. Eltitkolom előtted, a mi bánt, s ezerszer mondom el, mi gyönyört okoz, hogy élvezd azt ezerszer át... Mindent, mindent megteszek érte, mert megtanítottál szeretni!

— Bigyim!

— Elemérem!

A két sziv egybeforr.

S a vég? Mi lett a vége mindennek? Láttuk és hallottuk szombaton:

Dr. Cserba Elemér, a fiatal ügyvéd, Dr. Cserba Ferenc kir. táblabíró fia, házasságot kötött a nem kevésbé fiatal, de bájos és

okos Zsoldos Ilonkával, Zsoldos János újpesti főjegyzőnek és nejeének Zsoldos Ilonának első szülött leányával, majd utánna örök hűséget esküdtek egymásnak a róm. kath. templomban.

Baksay Sándor kir. anyakönyvvezető megkérdezte tőlük: akarnak-e házasságot kötni egymással? Mire mindketten biztos hangon adták meg a választ: „Igen!”

— Én tehát önöket, — mondá hangsúlyozva az anyakönyvvezető, — ezen egybehangzó nyilatkozatuk alapján, a törvény értelmében, házastársaknak jelentem ki.

Es Elemér aláírta a jegyzőkönyvet, de aláírta Bigyi is imígyen: Dr. Cserba Elemérené szül. Zsoldos Ilonka.

Illek Vincze helybeli apát-plébános pedig az ez alkalomra felidiszített oltár előtt, a neki segédkező Királymezey Dezső (a menyasszony nagybátyja) nőtinesi plébános, Sztrics József helybeli lelkész és dr. Varázséji Béla lelkész-hitoktató, a nagyszámú nászsereg és a még nagyobb számú közönség jelenlétében kivette esküjüket arra nézve, hogy szeretik s hogy örökké szeretni fogják egymást, hogy szabad elhatározásból lettek egymásé, hogy soha, soha jó- és balszerencse közt egymást el nem hagyják.

— Isten engem úgy segítjen! mondá átszellemlülve Elemér.

— Isten engem úgy segítjen! mondá viszhangként szívből Bigyi.

Folytassam-e tovább? Az ifju házaspár átöltözöködött, aztán bucsuzott. Bigyi megcsókolta az édesapja kezét, aztán megcsókolta az édesanyját. E esőkban volt elrejtve a halás köszönet mindazon jókért, melyekkel őt szülei a napvilág megpillan-

Tudnia kellene azt is, hogy az 1868. XXXII. t.-cz. értelmében az elemi iskolák feladatát megjelölt tanításnak a kisdedőváskörében helye nincs, és hogy az ovodának gyermekotthonná való kibővítését a községek számára kiadott ovoda utasítás megengedi.

Miért tehát a gyermekotthon elleni rugdalózás? Miért a törvény által előírt feladatnak menedékházi feladattá való gunyos kisebbitése? Hivatásának magaslatán álló óvónő ilyen nem tehet!

Azt mondja a nagyságos czikíró óvónő hogy a gyermekotthon nem vált be!

Hosszu haj rövid ész! Ezt a vallo mást kár volt tennie, mert hiszen ez elég ok a **mellőzésre**.

Szerencséjére mi úgy tudjuk, hogy a gyermekotthon nagyonis bevált. A télen kilencz iskolánk átlag 800 gyermeket látott el naponként kétszer eledellel. És ma is volna ott gyermek, ha volna élelmük és kellő gondozásuk.

Hogy a virág-utczai egyik óvóban 10--12 gyermek van!

Ez megdöbbenő.

Követeljük, mutassa ki mind a két virág-utczai ovoda a létszámát, mert mi úgy tudjuk, hogy a körzetben 400 óvóköteles van s a két ovodának összes létszáma csak 60 körül forog. Hol a többi?

Talán Zsoldos főjegyző vagy Mádý esperes vigye őket az ovodába? **Ill vagy a rendszer, vagy az óvónők a hibásak!** Mindenesetre utána járunk a dolognak s ki fogjuk deríteni.

Minden tisztességes és becsületes gondolkozásu és érzelmű ember megborad attól, hogy már az óvónők közt is akad olyan lélek, amely nem irtózik egy — a népnevelésre erején túl áldozó — községet a hírlapok útján meggyanusítani; nem restel egy köztisztületnek örvendő esperest minden ok nélkül megleczkéztetni; nem átal egy a közjóért önzetlenül fáradó igazgatót kigunyolni, s egy felügyelő bizottságot rendreutasítani!

Bizony, bizony mondom nektek, nagyon erkölcstelen ez a mai kor, s nagyon rossz lelkűek a mai emberek, de még

erkölcstelenebb lesz, mert az olyan óvónők, mint a czikkező óvónő, csak vad szocialistákat nevelhetnek, csak száz-hősöket képezhetnek; tönkre teszik a kisdedek kedélyét, s kiölik belőlük a szégyenérzetet.

Az ilyen óvónőnek, ha régi, mi csak azt a tanácsot adhatjuk, hogy menjen egyetemi katedrára; az óvoda-bizottságnak pedig csak azt ajánljuk, hogy az ilyen óvónőt — ha új s a pályázók közt van, — ne válassza meg, mert ezzel örökös perben fog állani a község is, meg az óvoda-bizottság is.

Mi pedig lapunk részéről ígérjük, hogy ezentul nagyobb gondot fordítunk községi óvodáinkra s kipubatozjuk, hogy:

Hány óvóköteles van minden körzetben?

Mennyi jár tényleg minden egyes körzet óvodájába?

Beveszik-e az óvónők a szegényeket?

Mikor nyílik meg reggel az ovoda s mikor zárul este?

Van-e az óvónőknek foglalkozási naplójuk?

Milyen a nevelési rendszerük?

Mindenek fölött azonban gyermekotthonokat, vagy ha jobban tetszik, gyermek menhelyeket kérünk s igyekszünk kivívni Ujpest számára.

*Brankovics György.*

## H I R E K.

— **Pestmegye alispánja az adófizetésről.** *Beniczky Lajos*, Pestmegye alispánja a következő rendeletet adta ki:

A vármegye főszolgabírának és *idő rövidsége miatt* közvetlen az összes községek előjáróinak és a városok polgármestereinek. Miután az állami adók szedése, behajtása *törvényen kívüli állapot* következtében pénzügyminiszterileg beszüntetett, kérdés intéztetett hozzám a megyei és községi pótdadók mikénti kezelése iránt. Erre vonatkozólag értesítem, miszerint tekintve azt, hogy a vármegyei és községi pótdadók *nem* az országgyűlés szavazza meg és azok beszédésének jogalapja *nem* az országgyűlés ténykedésében van és a pótdadók *nem* is állami ezélokra szolgálnak; ennél fogva úgy a megyei, mint a községi pótdadók *kivetése és beszédése akadálytalanul az eddigi törvényes alapon tovább*

tása óta elárasztották. Zsoldos főjegyző, az apa, keményen tartotta magát, mindazáltal nem palástolhatta el megindulását. Zsoldosné, az anya, az a valóban szép asszony esőköltia meg aztán leányát. A szó elakadt ajkán. Keble zihált. Kifejezésteljes szemei nedvesek lőnek s a mikor az ifju pár elhagyta a házat, mintegy magához szólva, mondá: „Mily könnyen ment el!” E közben két könyesepp gördült ki szemeiből s fatott alá alabástrom arcán. Mily nagy szeretetet tolmácsolt a két gyémánt esépp!

Mielőtt még távozott a házaspár, felénk, nászsereg felé intett buesut. Tekinteteikből ezt olvastuk ki: „Isten velük! Köszönjük, hogy tanni voltak boldogságunknak!”

A koesi robagása tudatta, hogy sietnek a vasut felé.

Sok boldogságban legyen részük teljes életükben!!

A házaspárral végeztem, most következni mi, násznép, vendégsereg s a lakodalom. Erről a leányos szülők érdekében kell megemlékezniem, de még azért is leírom, ha netán valaha leányom lenne (!), egyszerűen leolvassan, hogy miként, hogyan is kell az efféle sokadalmat rendezni!

Hát ehhez, kérem, első sorban kell egy mérnök, még pedig olyan mérnök, mint Hoffer Miksa, vagy amint ezimboráitól hallottam nevezni, Miska.

Almatlan éjjeleken keresztül törté fejét, a meddig mi lágy párnáinkon pihentünk. Vonalat vonat mellé helyezett, amíg esze és szíve sugallatát követve, tervével készen lett. A terveket jónak, helyesnek és kedvesnek találván, kivételben is elfogadtam.

Igen, kérem, mi az ő kidolgozott terve szerint jöttünk, mentünk, ettünk, ittunk és mentünk. Magyarán szólva: úgy táncoltunk, amint ő füttyölt. Szó ne essék: jól füttyölt. Volt ugyan a füttyben itt-ott egy kis gixer is, jaj de hát, én istenem, Perotti, Burian, Bolnisek, meg a többi hős tenor se esimált ennél patentabbat!

Pontban 3 óra 40 perczkor kellett a lakodalmas házban megjelenünk. Megjelentünk. Bemutatkoztunk. Négy óraker jelezte Hoffer az indulást és összeállította a párokat. Aztán megindult a menet. Elöl Dr. *Cserba Elemér*, a vőlegény nővérével, *Leukéval*, utánuk: *Szánthó Pál* monori szolgabíró *Micsinay Erzsikével*, *Vrányi Teofil* községi tisztviselő *Micsinay Margittal*, *Melezer Gyula* szolgabíró *Németh Annával*, *Földváry Bertalan* h. főszolgabíró *Dell Ernával*, *Szabó Géza* vármegyei jegyző *Mádý Vilnával*, *Illés Feri Melezer Sárkával* mint vőfélyek s illetve koszorus leányok; aztán *Wolfner Tivadar* országos képviselő (násznagy Zsoldosék részéről) nevével, *Pinkovics Odón* kuriai bíró (násznagy Cserbaék részéről) nevével, *Zsoldos János* főjegyző *Dr. Cserba Ferenc* táblabíró nevével, *Dr. Cserba Ferenc* kir. táblabíró, *Zsoldos János* főjegyző nevével, *Királymezey Henrik* nevével (a menyasszony nagyszülei), *Constantin Gyula* földbirtokos *Illés Ferenczével*, *Mádý Lajos* ev. ref. esperes nevével, *Linné János* községi bíró *Melezerével*, *Dr. Cserba Dezső* ügyvéd (a vőlegény bátyja) *Constantin Gyulánéval*, *Friedmann Armin* bank elnökigazgató nevével, *Weisz Adolf* gyáros nevével, *Boda Aladár Gallavner Milával*, *Gerő Zsigmond* gyáros ne-

is eszközendő. *Beniczky* s. k. alispán.

A megye alispánjának határozata alapján Pestmegyében a pótdadók behajtását minden községben és városban már megkezdették.

— **Ovodákat — muszaj állítani.** Köztudomásu dolog, hogy a közoktatási kormány arra hívta fel Ujpest községét, hogy még *öt új ovodát* állítson föl és rendezze be. A község képviselőtestülete arra kérte a minisztert, hogy már a meglevő községi ovodákat is sziveskedjék állami kezelésbe átvenni, mert a község ezeknek a terheit is alig bírja el. Most a közoktatásügyi miniszter a képviselőtestület felterjesztését teljesen mellőzve, elrendelte, hogy Ujpest az öt új ovodát haladéktalanul állítsa föl s erre vonatkozó képviselőtestületi határozatát még a jövő hó folyamán terjessze föl. Ugyan kérem tisztelt közoktatásügyi kormány, nem lenne szives gróf Károlyi Sándor ő méltóságát is arra kérni, hogy az ovodák számára ingyen telkeket adjon; nem lenne kegyes valamelyik budapesti pénzüzetnek meghagyni hogy nekünk az ovodák felépítésére és berendezésére olyan pénzt kölcsönözzön amelyet már előre is a veszteség számlára ír! Legegyszerűbb dolog lesz azonban ha a hóhérral a bőrünket lenyuzatja — mert úgy is kiszárad rajtunk.

— **Női kézimunka-kiállítás.** Az ujbpesti áll. polgári leányiskolával kapcsolatos *női kézimunka tanfolyam* 20 növendéke által az 1902/3. tanévben elkészített munkák, nevezetesen: fehérművek, felső-ruhák és rajzok a pünkösdi ünnepek alatt (május hó 31-én és június hó 1. 2. és 3-án d. e. 8 — 1 óráig és d. u. 3—6 óráig közszemlére ki lesznek téve. A t. szülőket, a tanügy és női kézimunka barátait a kiállítás megtekintésére tisztelettel meghívja az *igazgató*. Különösen azon szülők figyelmét hívjuk fel ezen kiállítás megtekintésére, kik serdülő leányaikat a kézimunkák különféle nemeiben tovább képeztetni óhajtják.

— **Halálozás.** Nagy részvétellel temették el f. hó 24-én *Lówy Bertalan* né szül. Berger Teréz asszonyt, aki szublimátoldattal megmérgezte magát. A szerencsétlen asszony — akit szomorú családi élete kergetett az öngyilkosságba — még csak 28 éves volt s három gyermeket hagyott hátra.

— **Az ujbpesti zeneművelő egyesület (Conservatorium)** ez idei nyári táncmulatságát f. é. július hó 4-én rendezi a rákospalotai parkvendéglő helyiségeiben. Az ág. hitv. evangélikusok nyári táncmulatsága tehát valószínűleg előbb fog megtartatni.

— **Megint színházi próbakisérlet.** *Mátray József* igazgató s a Magyar színház volt

jével, *Dr. Feldmann Gyula* orvos nevével, *Dr. Kálmán Odón* ügyvéd nevével, *Friedmann Ignác* vasuti tisztviselő nevével, *Dr. Kis Sándor* ügyvéd hugával, *Klein Vilnával* és végül *Zsoldos Mártánnéval*, *Friedmann Irénkével*, *Mádý Gyuszikával* és *Királymezey Tiborka* pompás események kíséretében *abájos menyasszony*, *Dr. Surgoth Gyula* kir. ügyészi megbizottal. Így ért a menet a községhez feldíszített termébe, ahol a polgári házasságkötés ment végbe díszesrekes rövidséggel, innen aztán kocsikon a róm. kath. templomba, ahol az esketési aktus után Illek Vince apátplébános magvas beszédet intézett az ifju párhoz, tartós boldogságot kívánt nekik, mely után az ifju pár fogadva az üdvözleteket elől s utánna a násznép ugyanazon rendben a lakodalmas házba tért vissza, ahonnan az ifju pár azonnal a vasúthoz hajtatott, de el kellett távoznia *Wolfner Tivadar* orsz. képviselőnek is nevével, mert rosszullet fogta el. A lakodalmas házban invitesiklandó, pazar hideg-buffet tárult a vendégek elő.

Ekkor vettük észre a Hoffer Miska tervébe illesztett egyik gixert. Az egytől-egyig szalonképes ruhában öltözött urak közé beékelte egy magas és terjedelmes alakot, sárnga poros cipőkébe, szürke gyűrött utczai ruhába bújtatva, kezében olyanféle bottal, mint a milyennel Kain leütötte Abelt. Mérnök ur, mért csinálta meg ezt a rossz viccezet? Méltán haragudhatik öre azért az a megjegyzéseknek kitett ur. Mi megboesájtunk önnek, mert a lakoma menüje kitünő volt. Az ingyen-ezek kedvéért közlöm azt: *Poisson*: Fogas á la Chambord — *Biére de Kóbánya*. *Boeuf*: File de boeuf á la crépinette garni — *Vin blanc de Badaesony*. *Róti*: Poulet et oie de

tagja színi előadásokat akar rendezni az újpesti Colosseumban, s reméli, hogy közönségünk kellő támogatásban fogja részesíteni. No mi, kik ismerjük a Colosseumot, ismerjük színpadját és az azon lehetséges kiállítás és előadás, mi, kik már annyi reményt láttunk a Colosseum színpadán elhervadni: mi nem reménylünk semmit, és sajnáljuk Mátrayt, hogy az előleges színházi jelentés nyomtatási költségeibe verte magát.

— **Az állatok elensége és az állatok barátja.** Kerületi rendőr hatóságunk a múlt héten, egy az intelligens osztályhoz tartozó urat s Kossuth-utcai háztulajdonost pénzbírságra ítélte azért, mert törbe esalta a macskákat és naphosszant kizárta. E kegyetlen eljárás a budapesti állatvédő egyesület egyik, Újpesten lakó hölgy tagját, nevezetesen: *Zademack* szül. *de Caux Mari* urnőt arra indította, hogy most egy állatvédő egyesület létesítésén fáradozzék. Kívánjuk, hogy fáradozását siker koronázza, mert mi tagadás benne csaknem ugyan annyi közönségünkben az állatkinzó, mint az emberkinzó.

— **Eljegyzés.** Goldmann S. Zsigmond, rákos-esabai nagybérlő eljegyezte Fürst Gerson leányát, *Szerénkét*.

— **Háztulajdonosok egylete.** Miután még nagyon kevés az egylet Újpesten, s miután — kártya és egyéb díjakra még mindig telik a magyarnak, tehát a háztulajdonosok egyletének megalakításán fáradozik néhány ur, kiknek *Nagy Adolf* háztulajdonos áll az élükön. Az eddig tartott értekezletek szerint az egyletnek, a háztulajdonosok helyzetének javítása volna a főcélja. Ez ideális cél eléréséhez ugyan nagyon sok dolog szükséges, de hát az újpestiek mindennel el tudnak bánni a mi sok, csak a kevéssel nem tudnak boldogulni.

— **Pálya-megnyitás.** Fényes sportünnepély folyt le f. évi május hó 24-én vasárnap délután az Újpesti Népszíngeten. Ugyanis az „Újpesti Torna-Egylet” közönségünk e régi, kiváló sport-testülete ekkor nyitotta meg a színgeten a földművelésügyi minisztérium által engedélyezett területen, mintegy 8000 □-ól terjedelmű sport-telepét, amely ugy felszerelés, mint fekvés tekintetében bátran kiállja a versenyt hazánk bármely sport-telepével. Az ünnepélyt az egylet agilis elnökének, *Vágó Miksának* beszéde nyitotta meg, a melynek elhangzása után atletikai versenyek következtek, a melyek eredménye a következők: 1. 100 yardos sík futásban első: Kémendi Ernő, második: Hämisch András. 2. Magasugrásban első: Kémendi Ernő 1 m. 58 cm.-rel, második: Dokuly Lajos 1 m. 56 cm.-rel. 3. 220 yardos síkfutásban (handicap) első: Rottenburg N., második: Novák István. 4. Súlydobásban (7/8 klos golyóval) első: Gulácsy Tibor 8 m. 80 cm.-re, második: Galatteo Antal 8 m. 76 cm.-re. 5. Rudmagasugrásban első: Dokuly Lajos, második: Galatteo Antal. A versenyeket szabad gyakorlatok előzték meg, a melyeket az egylet derék és páratlan buzgalmu művezetője, *Porzolt Lajos* vezetett, majd szertornázás következett és különösen

saison — Salat et compot française — Vin rouge de Sicilie. *Entréments*: Torte á la Venise. Parfait, Fruit, Fromage, Caffé noir, Cognae Augier Freres, Benedictin Fécamp. (Ugy ez, mint a buffet *Brück Hugó* helybeli kávé izlését és konyhaművészetét dícséri.) A lakomán pohárköszöntőt mondtak: Pukovics kuriai bíró a házaspárra, Lindt közs. bíró az örömszülőkre, Dr. Surgoth a nyoszolyóleányokra, majd ismét Lindt bíró a menyasszony nagyanyjára, végül Dr. Cserba Dezső az örömszülők szüleire. Mondatott volna több toszit is, de Hoffer Miksa terve szerint, mindazoknak, akik valamelyes funkciót nem teljesítettek, ha tosztot akartak mondani, közzadók módjára behajtandó 20 K kellett volna fizetniök. Tekintettel az ex-lex állapotra, amikor közzadókat behajtani nem lehet, ez a dolog Lindt közs. bírót nem igen alterálta, mert azután is reggelig, szélteben hosszában, minden kigondolható dologra emelte és ürítette poharát, amiben mi is készséggel segédkeztünk neki. Régen kádkált be már a nap a nagy terembe, amikor még Oláh cigány fáradhatlanul húzta a talpalát valót, amikor még mindig esengett a pohár.

Bigyinek szép lakodalma volt.

*Krix-kra.*

a nyujtón látottak nem egyszer kitörő tapsra ragadták a diszes közönséget. Az atletikai versenyek után football-mérkőzés volt a Műegyetemi football club I. és az Újpesti Tornaegyesület I. csapatai között. Mielőtt a verseny megkezdődött volna régi angol szokás szerint — kick off — a bájos Kecskés Etelka kisasszony rugta át a lapdát a kezdet jogával élő Újpesti Tornaegylet helyéről az ellenfelek közé. A mérkőzés eredménye 3:1 goll a M. F. C. javára, a mi tekintve a M. F. Club játékát és csapat-összeállítását, még jónak és dícséretesnek mondható az újpesti csapatra nézve. A megnyitás alkalmából Dr. Wlassits Gyula a következő levelet intézte Vágó Miksához, az egyesület elnökéhez:

Igen tisztelt Elnök ur!

Hálás köszönetet mondok megtisztelő figyelméért, hogy engem az újpesti sportklub megnyitási ünnepélyére meghívni méltóztatott. Elénk érdeklődéssel viseltettem mindenkor a sport minden faja iránt, s annak fejlődését figyelemmel kísérem. Valóban sajnálom, hogy más irányu elfoglaltságom miatt nem lehetek jelen az ünnepélyen.

Kitünő tisztelettel:

Wlassits s. k.

A torna-egylet, mint értesülünk két laon-tennis pályát is készített, a melyet meghatározott napokon mérsékelt áron bocsájt a sportkedvelő közönség rendelkezésére. Közlebbi felvilágosítással az egylet elnöksége szolgál.

— **Választmányi tagok.** A magyarosítás terén oly szép sikerrel működő *Magyar Iskola Egyesület* a napokban tartott újraalakuló gyűlésén, midőn *Tóth József* tanfelügyelőt elnökévé választotta, Újpestről *Wolfner Tivadar* képviselőnk, *Mály Lajos* esperes, *Graizinger István* polgáriskolai- és *Józsa Dániel* elemi iskolai igazgatókat választmányi tagsággal tüntette ki. Nevezettek közhasznú tevékenysége ismeretes. A megérdemelt elismeréshez gratulálunk. Nekik a bizalommal párosult munkához erőt s kedvet kívánunk.

— **Az újpesti ágost. hitv. Evang. Egyház** 1903. évi június hó 20-án (szombaton) a rákospalotai parkvendéglő helyiségeiben nyári táncvizsgalmat rendez. Személyjegy 1 korona. — Kezdeté esti 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. A mulatság a jelzett napon, kedvezőtlen idő esetén is megtartatik, mert elegendő fedett helyiség áll rendelkezésre.

— **Koszorúmegváltás** Az Újpestvidéki Takarékpénztár r. t. tisztviselői Löwy Bertalané elhunytá alkalmából koszorú megváltás ezimén, a Chevra Kadisának a zsidó temető bekerítése céljára 20 koronát adományoztak.

— **Az „URAK”** f. hó 30-án, szombaton rendkívüli közgyűlés tart, melynek tárgyait versenypálya létesítés, az egyesület védnökének megválasztása képezi. A clubuzattal is felkéri t. tagjait, hogy tekintettel a tárgy fontos voltára, a közgyűlésen minél számszerűbben jelenjenek meg.

— **Festőművészek és műkedvelők számára,** az újpesti festő iskola (Zrínyi-utca 5. sz.) „Bevezetés az olajfestészet technikájába” cím alatt egy igen jeles könyvet adott ki. A művet *Hauser Alajos* tanár a bajor kir. áll. képtárak konservátora és restaurátora s udvari festő írta, és magyarra *Bachmann Károly* fordította. A mű esimes kiállításban *Fuchs Antal* nyomdájából került ki s 70 fillérért kapható. Ajánljuk különösen a műkedvelők, de a festőművészek figyelmébe is.

#### Nyilatkozat.\*

A helybeli „Újpesti Közlöny” és „Ellenzéki Ujság” hetilapoknak múlt vasárnapi számaiban óvónó aláírással megjelent cikkekre, melyben engem a névtelen ezikkező a „Közzevdek” nek f. é. 19-ik számában, „Népért” című közleményemben foglaltakért oly durván megtámadott, válaszom a következő:

1. Mondanivalómat nem szoktam sugalmazásra írni, annál kevésbé mással írni. Az ellenkezőnek állítása — valótlan.

2. Ama, a bíróság által minősítendő támadás megtorlása végett, hogy: „ökölme

\*) E rovat alatt közöltékért, felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

(én) senkit sem sérthet” ügyvédelemet, *Vikár Istvánt*, a sajtópör megindításával megbiztam.

3. Tisztességem tiltja azt s Újpest művelt közönsége fölment engem az alól, hogy az ismeretlen sértővel, ki nő léteire oly hangon, oly módorban, érv nélkül támad, polemiba bocsájtkozva, ama ezikk nívójára sülyedjek. De oly sértések, minőket „óvónó” velem szemben tett, ha komolyan akarja azokat vétetni, megkivánják, hogy magát megnevezze. Akkor meglátja Újpest azt is, ki minő hangon — nevel. Lássuk, bemeéri-e magát mutatni óvónóm?

4. A közjöllét, a közjöllét hölgyem!! Ne a magánérdek legyen az első!! Munka hozzon gyümölcsöt!!

5. Az a nyelvtani leezkeadás a tanítói polemikában már annyira megszokott, hogy már elkopott; most pedig ugy-e m. t. közönség — neveléses?!!

*Józsa Dániel*  
ált. el. isk. ig.

25

903 ik. sz.

## Pályázat.

Az Újpesti ipartestületi betegsegélyző pénztárnál betöltendő könyvelői állásra a pénztár igazgatósága pályázatot hirdet. A pályázati kérvények, iskolai bizonyítványok esatolása mellett, 1903. év június hó 14-ig d. e. 12 óráig Király-utca 3. szám alá nyujtandók be. A könyvelő évi fizetése 1600 korona.

Az igaztóság nevében

Újpesten, 1903. május hó 26-án,

*Géczy Gyula*  
ellenőr.

*Farmathy István*  
elnök-igazgató.

## Újpesti Chevra Kadisah (Izr. Szt. Egylet).

7 903. sz.

## Árlejtési hirdetmény.

Az Újpesti Chevra Kadisah az újpesti izr. temetőben felépítendő emeletes halottas ház, sírásó- és szolgálakás összes építési munkáira nyilvános árlejtést hirdet.

Ajánlat helybeli iparos vagy vállalkozó által eskakis az összes munkára tehető.

A munkákra vonatkozó munka-kivonatok és tervek a vállalkozni szándékozók rendelkezésére bocsájtatnak és kötelesek abba egységáraikat beiktatni, a végösszeget pedig ugy számjegyekkel mint betűkkel künni. Eskakis azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszolgáltatott eredeti költségvetési íveken tétetnek.

A sajátkezűleg aláírt és lepecsételt költségvetések legkésőbb **f. évi június hó 11-én d. e. 10 óráig** nyujtandók be az újpesti izr. hitközség titkári hivatalában (Templom-épület). Később érkezett avagy utóajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlattevők tartoznak bánatpénz fejében 1000 K szóval Egyezer kor-t készpénzben vagy értékpapírban az újpesti izr. hitközség titkári hivatalában a benyújtási határidőig letenni és az erről szóló elismervényt az ajánlathoz esatolni. Az ajánlathoz készpénz vagy értékpapír bánatpénzül nem esatolható.

**Az ajánlatok f. é. június hó 11-én d. e. 10 órakor fognak felbontatni.**

A Chevra Kadisah fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlott összegre, a munka kivételével és végrehajtásával azt bizza meg, aki a jól és helyesen készített munkák teljesítése iránt már előre is a legtöbb biztosítékot képes nyujtani.

A munkára vonatkozó tervek az újpesti izr. hitközség titkári hivatalában naponta d. e. 9—11 óra között megtekinthetők és ugyanakkor fognak a munkakivonatokat és tervek a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltatni.

Újpest, 1903. május hó 27.

**A Chevra Kadisah elnöksége.**

## Urak figyelmébe.

A ki saját pénzének nem ellen-sége, olvassa el ezen sorokat:

A mai kor igényeinek megfelelő divatos mértékszerű öltönyöket és felöltőket készítek

## 20 forinttól feljebb

a legfinomabb szövetekből.

Üzletemben a legkülönfélébb **divatos szövetek** vannak raktáron, ahol a **szabást** egy elsőrendű szabász végzi, a többi munkák pedig **szigorú felügyeletem** alatt készülnek.

Ajánlom továbbá saját műhelyemben készült **öltönyöket és felöltőket** a legjutányosabb áron.

Fazon elkészítését jutányos áron eszközölöm.

A t. közönség pártfogását és megrendelését kéri tisztelettel

**Steiner József**

férfiszabó

8

Ujpest, Árpád-ut 9. szám.

## Értesítés.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű megrendelőimet, hogy 14 év óta fennálló s jó hírnévnek örvendő

## kárpitos-műhelyemet

és üzletemet **május 1-től kezdve István-tér 7. szám alá** (Salgó-féle papír-üzlet) helyeztem át, és a midőn ajánlkozom mindennemű kárpitos és díszítési munkálatoknak a legjobb anyagból való izléses elkészítésére, ugyanakkor kérem a t. közönséget, hogy szíves megrendeléseivel engem pártfogolni kegyeskedjen.

**Korányi Jenő**

kárpitos-m.

4.

## Butorüzlet-megnyitás.

Van szerenésünk Ujpest n. é. közönségének b. tudomására adni, hogy **május 1-től** kezdve Árpád-ut 60. szám, a „Központi Szálloda”-val szemben egy dusan felszerelt

## Butorüzletet

nyitottunk, a hol is készpénzfizetés mellett, részletre vagy kölesön-butorok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig kaphatók.

Saját készítményű **hálószoba-, ebédlő-, szalon-, előszoba-, iroda-, konyha-, stb. berendezések**, ugyszintén egyes darabok is — teljes garancia mellett, — rendkívül jutányos áron beszerezhetők.

Megrendelések a legpontosabb kivitelben gyorsan eszközölhetők.

A n. é. közönség b. pártfogását és megrendeléseit kéri:

**az Ujpesti asztalos-mesterek saját készítményű butor-raktára**

Ujpest, Árpád-ut 60. szám, a „Központi Szálloda”-val szemben.

TELEFON-SZÁM: 44-63.

4-10

## Értesítés.

Van szerenésém a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, miszerint Löwi Dávid és fiai helybeli nagy fűrészgyár

## hulladékfáit

megvettem és így raktáromban állandóan kapható **első minőségű tölgy- és bükk-tüzelőfa**, mely minőségre meghaladja bármely tüzfát s daczára ennek sokkal olcsóbb.

Fuvarokban 10-15 métermázsra házhoz szállítva **100 klgként 1 kor. 76 fillér, zsákokban 100 klgként 1 kor. 86 fillér.**

Teljes súly és pontos kiszolgáltatást czégem jó hírneve biztosít. Szíves megbízatást kér

**Tarján K.**

Ujpest, Árpád-ut 43. szám.

4-5.

## Kávéház-megnyitás.

Van szerenésém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy az „Ujpesti Közművelődési Kör” helyiségeit, valamint az ehhez tartozó **kávéházi helyiségeket** kibéreltem és az utóbbit

## „KÖR”-KÁVÉHÁZ

ezimén **f. hó 14-én csütörtökön megnyitottam.**

Az összes helyiségeket a mai kor igényeinek megfelelő módon átalakítottam, azokat teljesen újonnan berendeztem. Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy **szigoruan szolid alapon vendéglőmet, és kávéházamat nappali üzletté, illetve családtagok kedvenc szórakozó helyévé tegyem**; hogy jó ételek és italok pontos s lelkiismeretes kiszolgáltatás, - valamint az összes bel- és külföldi lapok tartása által a t. közönség állandó jóindulatát kiérdemeljem.

A „Vigszínház” kávéházban és a Művészek Klubbjában a „Fészek”-ben több éven kifejtett tevékenységem által szakmámban oly tökélyre tettem szert, hogy minden tekintetben ki fogom elégíthetni a n. é. közönség igényeit.

Tisztelettel: **BRÜCK HUGÓ.**

5-6.